

REZULTATI IN NAČRTI KMETIJSKEGA POSESTVA „VUKOVAR“

Lansko leto je kmetijsko posestvo »Vukovar« na proizvodnem tekmovanju v kmetijstvu doseglo rezultate, ki so bili opaženi. Pridelka pšenice in koruze sta bila nagrajena z zveznimi nagradami, medtem ko se tekmovanje v proizvodnji mleka in vinogradništvu še nadaljuje. Tako so na tem posestvu na 100 ha, ki so bili posejani s pšenico, pridelali 45 stotov na ha, pri koruzi pa 135 stotov suhega zrna na ha.

Kmetijsko posestvo »Vukovar« spada v vrsto velikih kmetijskih posestev in ima približno 3500 ha zemlje. Od te odpade na orno zemljo 3060 ha, na plantažne vinograde 120 ha, medtem ko so drugo zemljišče ribniki, pitališča in mehanične delavnice.

Glavna smer proizvodnje je pridelovanje žita in koruze, a v živinoreji proizvodnja mleka in pisanje prašičev.

Za svoje lanske uspehe se mora kmetijsko posestvo »Vukovar« zahvaliti sodelovanju z znanstvenimi inštituti, ki so nenehno spremljali dela med vso kmetijsko sezono. Razen tega je imela veliko vlogo tudi dobra delovna organizacija. V l. 1957 se je posebno okrepila zveza med proizvajalci in Zavodom za poljedelstvo in Zavodom za vinogradništvo v Zagrebu, katerih strokovnjaki so strokovno nadzirali izvajanje agrotehničnih ukrepov. Hkrati je živinorejski obrat izkoristil nasvete in

praktična navodila kmetijske fakultete v Zagrebu in izvajal vse sodobne ukrepe za vzrejo živine, ki so jih dopuščale sedanje razmere na posestvu.

Svoj delež v uspešni proizvodnji sta razen tega prav tako imela izboljšana delovna organizacija in ožje specializiranje tudi nekvalificiranih delavcev.

Celo posestvo je razdeljeno na 6 proizvodnih enot (obratov) po pridelovalnih kulturah in vrsti del. Vsak obrat ima po 400 do 700 ha zemlje in so v njih uvedli ožjo specializacijo tako, da je bilo omogočeno postavljanje za pridelovanje posameznih kmetijskih kultur in za določeno vrsto del neposredno odgovornih in zainteresiranih proizvajalcev. Strokovni kader sestavlja 6 inženirjev agronomije, ki so tudi upravniki obratov, in 3 kmetijski tehniki.

Poudariti velja, da so delavski sveti proizvodnih obratov zelo aktivno sodelovali pri delovni organizaciji in da so večino zapletenih nalog reševali popolnoma samostojno. Centralni delavski svet in direkcija kmetijskega posestva sta v večini primerov določala samo načelno organizacijsko in strokovno politiko, medtem ko so delavski sveti obratov podrobno razpravljali o vseh ukrepih za pospeševanje pridelovanja tiste kulture, ki je bila v obratu osnovna delavnost.

Plačevanje po proizvodni enoti

Sistem plačevanja po proizvodni enoti je nedvomno povečal zanimanje proizvajalcev za čim večje in kakovostnejše pridelke. Na kmetijskem posestvu »Vukovar« so v živinorejskem obratu uvedli ta sistem nagrajevanja že leta 1952, drugi obrati pa v letu 1956.

Tako so za pridelovanje vsake kulture ali za kakšno drugo proizvodnjo izdelali podrobne kalkulacije, ki so vsebovale materialne stroške, režijske stroške, za površinsko enoto potrebno število delavnikov, višino donosa po vloženih sredstvih kakor tudi potreben plačni sklad. Vse te vrline so služile zato, da so prišli do lastne cene, kakor tudi do potrebnega plačnega sklada za proizvodno enoto.

Na podlagi cenika so izračunavali delež in zaslužek neposrednih proizvajalcev, strokovnjakov in drugega osebja. Osebnih dohodkov so bili po proizvodni enoti odvisni od stopnje mehanizacije posameznih del, rodovitnosti zemljišča, možne rodovitnosti in izvajanja agrotehničnih ukrepov.

Tako so v letu 1957 dobivali proizvajalci za stot pšenice po 180 din, a za ko-

ruzo do 800, kar je bilo predvsem odvisno od deleža mehanizacije. Povprečni zaslužek po mesečnih akontacijah se je pri traktoristih gibal okoli 40.000 din, pri živinorejcih pa od 15.000 do 20.000 din.

Specifičnost kmetijske proizvodnje je terjala, da med letom uspešno regulirajo vprašanje akontacij, ker traja kakšno izmed kmetijskih pridelovanj tudi le nekaj mesecev, končni obračun pa se opravi šele na koncu leta. Vprašanje akontacij je bilo regulirano v tarifnem pravilniku in so znašale 12 do 15.000 din. Delavci, ki so opravljali režijske dela, so bili udeleženi pri premijah v vseh obratih.

Traktoristi niso imeli predpisanega delovnega časa. Določena jim je bila le norma, z izpolnitvijo te norme pa so si pridobili pravico do prejema popolne akontacije. Nov sistem plačevanja po proizvodni enoti je spodbudil traktoriste, da so v izredno kratkih rokih opravili popolno in kakovostno oranje, kar je končno vplivalo tudi na njihove dohodke. Podobno je bilo tudi z drugimi delavci. V vsakem obratu so težili po čim večji uporabi agrotehničnih ukrepov, ki povečujejo pridelok.

Perspektivni plan

Smoter vseh dosedanjih naporov, ki so bili storjeni za povečanje kmetijske proizvodnje na tem posestvu, je bil, da bi v doglednem času prešli na tak sistem dela, ki bi omogočil industrijsko proizvodnjo kmetijskih pridelkov.

Razen tega si bodo prizadevali, da bodo vse kulture in vsi pridelki tržni presežki, kar so pri pšenici in koruzi že dosegli. Prav tako težijo za tem tudi pri živinski kmeti, čeprav računa perspektivni plan z močnejšim razvojem živinoreje.

Po podatkih perspektivnega plana razvoja kmetijskega posestva »Vukovar« pričakuje to posestvo v letu 1961 naslednje donose na hektar in posamezno kulturo:

vrsta kulture	v stotih
pšenica	60
ječmen	40
oves	40
koruza	110
konoplja	120
soja (zrno)	30
lucerna	100
grozdje	120

Taki pridelki so določeni za vse pridelovalne površine. Razen tega bo znašala proizvodnja silaže 10 vagonov na ha.

V nekaj prihodnjih letih se bo znatno okrepila tudi mehanizacija. Danes ima kmetijsko posestvo 9 kombajnov in 60 traktorjev in se število živalskih vpreg stalno znižuje, tako, da je ostalo le še 30 parov konj. Letos bodo investirali v opremo približno 80 milijonov din in kupili 7 novih kombajnov. Do leta 1961 bo imelo kmetijsko posestvo vso mehanizirano opremo za obdelavo zemlje (traktorje, kombajne, kultivatorje, naprave za namakanje in vse priključke).

S povečanjem donosov kultur koruze, ječmena, ovsa, koruzne silaže, lucerne in drugih krmnih rastlin so ustvarjeni tudi pogoji za povečanje sklada živine. Danes imajo na posestvu približno 700 krav, od katerih jih je 250 vzhodno frizijske pasme, druge pa so domače simentalke pasme. Z nakupom novih plemenskih bikov bodo prešli k reji čiste vzhodno frizijske pasme, ki se je v naših razmerah izkazala kot najbolj primerna. Računajo, da bo imelo kmetijsko posestvo v letu 1961 1500 krav, od katerih bodo povprečno namolzli 4000 do 5000 litrov mleka na kravo in leto. Razen tega bodo pitali po 500 goved in 6000 do 7000 prašičev na leto.

Posebno pozornost bodo posvečali tudi organizaciji zootehnične službe. V zvezi s tem so storili ukrepe, da bi usposobili strokovni kader za opravljanje te službe, in to s štipendiranjem študentov veterine in organiziranjem tečajev in seminarjev za delavce, ki so zaposleni v živinorejskem obratu.

Letos bodo popolnoma elektrificirali vse posestvo in bodo zato porabili približno 25 milijonov din.

Poseben problem je pomanjkanje poti in dostopov do posameznih obratov. Zato bodo začeli v začetku pomladi graditi 12 kilometrov poti v vrednosti 70 milijonov din. S preureditvijo hlevov in svinjakov, ki jih ne uporabljajo, bodo začasno rešili tudi težave v zvezi s skladiščnim prostorom, dokler ne bodo zgradili moderno skladišče za potrebe vsega posestva.

Vsi ti naporji za modernizacijo proizvodnje z uporabljanjem sodobnih agrotehničnih ukrepov in uvedbo mehanizacije bodo močno vplivali tudi na povečanje bruto proizvoda kmetijskega posestva »Vukovar«. V letu 1957 je znašal bruto proizvod 530 milijonov din, medtem ko bo po perspektivnem planu dosegel leta 1961 vsoto milijarde in 300 milijonov din.

V. V.